SLOVENEC.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr

V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld.. za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino in **oznanila** (inserate) prejema upravništvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob ½6. uri popoludne.

Štev. 26. V Ljubljani, v sredo 1. februvarija 1893. **Letnik XXI.**

Vabilo na naročbo.

S **1. februvarijem** pričenja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEC“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto	12 gld.	Četrt leta	3 gld.
Pol leta	6 „	Jeden mesec	1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto	15 gld.	Četrt leta	4 gl. — kr.
Pol leta	8 „	Jeden mesec	1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

Slovenski liberalci in loža.

XII

Verska šola.

„Šola je bojno polje, na katerem se bo odločila osoda človeške družbe ali ostane še krščanska, ali se pa pogrezne v paganstvo“ rekel je sv. Oče Leon XIII. v neki okrožnici zadnjih let. Krščanstvo zastopa katoliška cerkev, paganstvo pa framasonstvo. V ta namen hoče iztrebiti iz šol zadnjo sled pozitivne vere pomneč resnico, da čegaver je šola, tega je prihodnost. Ako govori loža v 13. stopinji „Royal Arch“ (L. T. II. 338) „da je treba ljudski pouk spopolniti, prevstrojiti idealistični verski pouk in ga spraviti v soglasje z napredkom“, vemo dobro, kaj pomeni to spopolnenje. Določno in naravnost govori v tem laški veliki orijent (str. 388) „Vsakdanja skrb bratov . . . framasonov mora biti vzgoja in pouk v šoli. Paziti jim je, da ne bo nastavljen noben tak katoličan, ki ima še količkaj verskega mišljenja .... Šole naj bodo indiferentne ali protikatoliške. Da dobimo ljudsko šolo v svojo oblast, treba jo izviti občinam, ki so neredkokrat še pobožne in jo podrediti državi, katero vladajo framasoni. Brezverska vzgoja naj se v nebesa povzdiguje, vse pa kar dela nečast duhovniku ali klerikalnemu učitelju, naj se naslika prav črno.“ Po tem navodu se je ravnala loža v vseh katoliških državah in je ruvala toliko časa, da je pokopala versko šolo, in na mesto nje vpeljala brezversko. To nam spričuje vsa zapadna Evropa in žalostno skušnjo imamo tudi mi v Avstriji.

Ona framasonska brošura „Die Pabstkirche und die Freimaurerei“, ki je izšla kot odgovor na slovečo papeževo okrožnico o framasonstvu, „Humanum genus“ nazvano, naznanja očitno, pred vsem svetom — kar v loži v obče ni navada — framasonski bojni načrt zoper cerkev. Drugi paragraf v tem programu se glasi: „Popolno treba ločiti cerkev od šole. Duhovnom je treba vzeti ves vpliv na šole, izključiti jih moramo iz vseh učiteljskih služb, iz krajnega šolskega sveta in od šolskega nadzorstva. Verske redove, ženske in moške treba je odstraniti iz učiteljskih krogov, kjer pa to še ni mogoče, naj se jim pristop, kolikor se da, obtežuje. Vse šole morajo priti v roke prostomiseljnih učiteljev, ki nimajo z duhovščino nič opraviti.“ Tretja točka ima pa naslov: „Odstranitev vsakega verskega pouka“ Kot vzrok navaja: „verski pouk rine nravno zmešnjavo v mlada srca in obdaja otročje spoznanje kakor z meglo. Verski pouk sprija, poživini . . . Prosto človeško mišljenje se ne more razviti in čutila ne povzdigniti. Zato brezverska šola, brezverske knjige! Proč pa z svetopisemsko zgodovino, proč s kateheti.“ Peta točka zahteva emancipacijo ženskega spola in da se to doseže: „brezverske dekliške penzijonate pod vodstvom emancipiranih žensk.“ „Vzgajajo naj se dekleta za čisto človečnost, zato: telovadba, ples, kozmetičen pouk o lepoti, in berila, ki goje moderno prosveto.“ (Stauracz, der Schlachtengewinner Dittes und sein Generalstab str. 4.)

Kolikor so razmere pripuščale, so se tripični bratje natanko ravnali po tem navodu povsod in tudi v Avstriji. Krščanskega nauka pri nas sicer še niso mogli popolnoma vreči iz šole, zato so pa tem bolj skrbeli za tako sostavo šolskih postav, da more brezverski učitelj ravno nasprotno otroke učiti, kakor jih uči katehet in tako vničiti ves vpliv katehetov na otroška srca, ne da bi prišel s šolsko postavo navskriž. To potrjuje sam duševni oče sedanje avstrijske bezverske šole Dr. Dittes: „Nikdar več ne morete tega vničiti, kar sem storil. Prihodnost naj odloči, katera setev bo boljše rastla, vaša ali moja. Brez dvoma je na polju, katero sem jaz obdelaval, vaš plevel s korenino izruvan in ne bo nikdar več obrodil.“ (Stauracz str. 34).

Taka je tedaj naša šolska postava, da more Dittes tako samozavestno govoriti o svoji setvi nejevere. Da je pa taka, ni čuda, ker je imela take roditelje, ki so bili ali pristni framasoni, ali pa vsaj njihovega duha. Posebno veliko ulogo je igral ravnokar imenovani dr. Dittes, nekdanji vodja dunajskega pedagogija. Mož je framason in svojih protiverskih nazorov ne skriva nikjer. Ko je nastopil svojo službo na Dunaju, je kategorično zahteval: „Nikdar ne sme noga kakega duhovnika stopiti v ta zavod“ (ibid. str. 40); vero in vse verske pojme je imenoval „izrodek domišljije“ (ibid. str. 45). Dittesov tovariš je dr. Hannak, ki je postal čez nekaj let njegov naslednik na pedagogiju. Znan je po svoji zgodovini, ki je strankarsko delo, odlikujoče se po svoji mržnji do katoliške cerkve, papeštva in posebno jezuitov, nasproti pa proslavlja krivoverce Petra Valda, Husa, Lutra, framasona Pombala in kar gori za reformacijo. Sploh

LISTEK.

Prvikrat z očetom k juternici.

„Šest pripovestij“, srbski napisal Lazar Lazarevič, poslovenil Ivan Novoselc.

(Dalje.)

Moja mati prime papir nekako samo z dvema prstoma, kakor kadar vzdigava zamazane dečje plenice.

„A kaj bom,“ — pravi sestri, — „s tem denarjem? To je prokleto! . . To je hudičevo! . . To bo hudič odnesel, kakor je tudi prinesel!“

„Kakor vidite, ni tukaj sreče, niti življenja!“

„In tako je moja mati bila nesrečna, in mi vsi smo bili ž njo nesrečni. . . .“

„Nekdaj, pravila mi je mati, bil je on čisto drugi človek; tudi jaz se spominjam, ali čisto nejasno, kako me je na kolenih držal, dokler sem bil čisto majhen; delal mi je od bezga piščalke in me vodil seboj na travnike. Ali,“ — toži mati, — „odkar se je počel družiti z blagajnikom Dimitrijem Krištofom iz Makevine ulice, lekarnikom Albertom, in še tam z nekimi drugimi, vse se je obrnilo in šlo, kakor ni treba.“

„Nad vsakim se zareži. Ne trpi nikakoršnega izpraševanja, koj zarohni: ‚Brigaj se za svoje posle!‘ ali: ‚Imaš morebiti kake druge brige?‘“

„Nikar ti bodi, rekel sem jaz: videl je on sam, da ni dobro, kar dela; ali ga je vzel sam — bodi Bog z nami — v svoje roke in ga ne pusti.“

„Pa ipak, smešno bi bilo reči, ali zopet, zopet je on bil dober človek. Res je, tako mi Bog pomagaj! Ali tako . . . .“

„Enkrat je prišel že kesno domov. Čudi se moja mati. Šel je on še z nekim mimo vrat, tiho mrmraje. Odšli so na dvorišče. Malo kesneje čujemo konjski topot in rezgetanje. Jaz ne vém, kaj je to?“

Ko je on potem vstopil, jaz sem počel hrkati in moja sestra se je potuhnila, kakor da spi. Želi dober večer, pa molči. Molči on, molči mati, čakam jaz.

Naposled začne moja mati, a glas jej je votel:

„Odpeljali so vranca!“ [1])

„Odpeljali so ga,“ odgovori.

Zopet molčita, samo mati se zdaj in zdaj vsekne, a jaz čisto čutim, kako joče.

„Mitre, zaklinjam te pri živem Bogu, pri naši deci, pusti, brate, druženje z vragom. Kdor se ž njim peča, zgubi ta in oni svet. Tam ti je Jovo [2]) Kartaš, poglej ga! Takšen gospodar, pa zdaj je spadel na to, da grabi tuje šiške in da kupuje po vaséh kože za žide. Ali ti, za Boga, ni žal, da jaz na starost čakam od drugega skorje kruha in da ta najina deca služijo tujcu?“

[1]) Vranec: črni konj.

[2]) Jovo! Janez.

In takoj se oče otrese:

„Kaj si me začela rotiti z deco i jokati nad menoj živim? Kaj čmižiš za jedno mrho? Ni ona mene pridobila, ampak jaz njo. Jutri, ako hočeš, jih kupim deset!“

Moja mati joče še jače:

„Vém, Mitre, brate,“ — pravi ona ljubeznjivo, — „ali sovražniki bodo vse odnesli. Pusti, brate, zaradi naše slabe dece proklete karte! Véš, da sva si midva na naših plečih in s krvavim potom pridobila to streho nad glavo, naposled pa da me kaki požeruhi iz mojega premoženja naženejo? . . .“

„A kdo te goni?“

„Ne goni me nihče, brate, ali me bodo nagnali, če bodeš še zanaprej tako delal. To je delo od Boga prekleto!“

„Jaz sem ti vendar že stokrat povedal, ne pridigaj mi in ne čmiži brez potrebe. Ni meni morebiti vrana pozobala pameti, da bi mi bila žena — skrbnik!“

Molči plemenita duša. Davi se. Že solz nima več. One tečejo skozi prsa, padajo na srce, kjer se okamenjujejo.

Teče dan za dnevom, a on dela vedno po starem. Prinašal je večkrat polne zavitke denarja. Zgubival je tudi. Pribajal je večkrat brez prstanov, brez ure in brez zlatega pasa. Prinesel je drugikrat tudi po dve, tri ure in po več prstanov. Enkrat čevlje, krzneno suknjo: drugikrat konjsko sedlo; potem

ta zgodovina ni objektivna, ker mrgoli že zdavnej dokazanih zgodovinskih lažij, kakor je n. pr. dokazana laž, da je Tetzel prodajal odpustke (ibid. str. 88). Tretji v družbi je br. Lindner, ideal liberalnih slovenskih učiteljev, in posebno vzor dr. Romiha, v čegar obrambo je slednji prelil že toliko — črnila. A tudi dr. Romih s svojimi zavezniki ga ne bo mogel oprati. Lindner je bil framason in framasonskega duha so tudi njegovi spisi, med njimi „Vzgojeslovje“, ki se rabi na avstrijskih učiteljskih pripravnicah. Toliko naj zadostuje. Več o tem najdeš v omenjeni Stauracz-ovi knjigi str. 107 in v „Rimskem Katoliku“.

Lahko se pa tudi že iz tega spozna, da je brezverska šola otrok framasonski in da je loža njegova mati. Kdo se bo potemtakem še čudil, da imenuje Pij IX. avstrijske šolske postave „leges abominabiles“ in da naši škofje tako odločno in stanovitno zahtevajo versko šolo!

Ne tako naši liberalci. Ne najdeš jih na strani od sv. Duha postavljenih pastirjev, — škofov, ampak na strani framasonov. Verska šola jim mrzi, mraz ih pretresa, ako le o nji čujejo. Posebno liberalni učitelji, ki so že otroci moderne brezverske šole, so vsi vneti za njo in z nekakim ponosom jemljejo v roke v zlato vezane nove šolske postave. Dobro mi je še v spominu, kako so pred petimi leti nekateri učitelji nagovarjali ljudi, naj ne podpišejo znane peticije za versko šolo, katera se je na to poslala državnemu zboru. Glasilo slovenskih liberalcev „Sl. Narod“ izraža tudi v tem pogledu mišljenje svoje stranke. Dne 3. avgusta 1891 je pisal: „mi smo proti verski šoli, ker v naših sedanjih šolah ne treba nobene spremembe“; dne 20. febr. pa: „verska šola z vsemi pritiklinami je le prisiljena bojna parola, za katero se ne moremo ogrevati, ker vsaj za slovenske pokrajine nima najmanjše praktične vrednosti“; dne 23. febr.: „v interesu naše narodnosti pa tudi v interesu vere (!) je, da se ne povekša vpliv škofov na šolo.“ Ker se ta list pri vsaki priliki izraža zoper versko šolo in je njegovo mišljenje o tem že znano, pač ni treba navajati še več citatov. Po „Narodu“ se ravnajo tudi drugi naši liberalni listi, kateri vsi naravnost govoré zoper versko šolo, ali pa o vseh nasprotnih naporih naših škofov stanovitno molčé, kakor da bi bila povsod največa zadovoljnost s sedanjo šolo. Torej tudi na polju brezverske šole so našli framasoni zaveznike v slovenskih liberalcih.

Kakor upa loža le s tem, da se vpelje povsod tako imenovan „Laienunterricht“ in izključi duhovnik iz šole, doživeti: „lepe dneve raja“, kakor se izraža govornik v 19. stopinji „Veliki nadduhoven nebeškega Jeruzalema“ imenovani (L. T. 261), enako delujejo tudi naši liberalci zoper samostanske šole. Omenim napad na frančiškansko šolo v Rudolfovem v „Slov. Narodu“ leta 1891, omenim nasprotnost do uršulinske šole v Ljubljani, omenim slednjič tudi ono žaloigro s frančiškansko šolo v Kamniku, kjer so slovenski in nemški liberalci pod enim klobukom delovali v njen pogin in nato na njenem grobu skupno praznovali banket. In kakor zahteva loža v oni brošuri „die Papstkirche und die Freimaurerei“, emancipacijo ženskega spola, „kar naj se doseže z brezverskim dekliškim penzijonatom pod vodstvom emancipiranih žensk“, enako delujejo slovenski liberalci, posebno oni v Ljubljani na to, da se ustanovi višja dekliška šola s svetnimi učitelji na podlagi moderne, t. j. brezverske vzgoje. Samostanska šola jim ne ugaja, ker je preveč verska in ker so redovnice nesposobne izrediti moderne „Salondame“, katere naj bi ne poznale verskih potreb. Ker se v samostanu vzgajajo dekleta tudi za večnost, za Boga in ne samo „za zdravo človečnost“, ker se ne gleda na „kozmetično leposlovje“, tako imenovano „aufklärende Lectüre“, kakor ga zahteva loža, je pa kar naravnost prepovedano: odtod sovraštvo do samostanskih šol in zato težnje po brezverski višji dekliški šoli. Kako lepo gredo naši liberalci z ložo roko v roki! Kako soglasje v nazorih in težnjah!

Državni zbor.

Z Dunaja, 31. januvarija.

Budgetna debata.

Včeraj se je nadaljevala debata o proračunu učnega ministerstva. Včerajšnji dan je posebno veljal Kronawetterju in pa Ebenhochu. Govora teh dveh poslancev sta vzbudila največ pozornosti. Kronawetter je pri tej priliki razodel želje liberalcev v šolskem oziru. Mej Kronawetterjem in drugimi liberalci je ta razlika, da Kronawetter naravnost pové, kar misli, drugi poslanci pa svoje mnenje prikrivajo. Kronawetter pravi, da poslednji Gavčev govor dokazuje, da se je birokracija popolnoma udala klerikalcem. Bodoča večina bode le nekak voden Hohenwartov klub. Po Kronawetterjevem mnenju bi šola morala biti strogo brezverska. V njej bi se naj učila le državljanska morala, kakor na Francoskem. Ko je Kronawetter to izustil, so se od več stranij slišali klici: „Panamska morala.“ Kronawetter se je dalje skliceval na Dittesev „Pädagogium“. Konservativcem je očital, da hočejo, da bi vse čitalo le cerkvene očete. Ko bi šlo po njih volji, bi se vse druge knjige sežgale. Vsa dogmatika je otrokom nerazumljiva. Temu možu ne ugaja, da otroci v šoli molijo Očenaš in Češčena si Marijo. Očenaš je stara hebrejska molitev izza babilonske sužnosti, kakor je on nekje čital. Ko je govornik začel smešno Marijino spočetje vpletati v debato, ga je ustavil podpredsednik Kathrein in ga opozoril, da tako nikar ne govori o tem, kar je katolikom najsvetejše. Tarnal je, kako na Dunaju napreduje klerikalizem. Protisemitom je očital, da njih gibanja ne vodi nikak idealizem, temveč le sebičnost. Zagovarjal je seveda tudi žide, katerih duše je vstvaril tudi Bog. Država mora skrbeti, da se otroci v šoli tega naučé, kar potrebujejo za svoj obstanek. Če pa hočejo katoliki verskih šol, naj jih pa sami osnujejo, vsaj imajo dosti denarja. Olomuški nadškof ima tri milijone dohodkov, kakor se je njemu pripovedovalo. Kronawetterja tudi bôde, da se nabira za cerkvene stvari, delavce pa zapirajo, če začnó nabirati za svoje namene.

V teh Kronawetterjevih čenčah se prav lepo odsevajo nameni liberalizma. Iz šole bi radi vse izrinili, kar količkaj spominja na vero. Tudi v tem je Kronawetter podoben liberalcem, da je vse svoje trditve opiral le na razne govorice, ali pa na to, kar je kje bral, ali ni vedel kje, da bi dokazoval resnico svojih trditev, to mu pa še na misel ni prišlo.

Kronawetterja je dobro zavrnil poslanec dr. Ebenhoch, ki je pred vsem dokazal, da dr. Kronawetter o katoliški stranki vselej ravno tako ni sodil, kakor sedaj. Na nekem shodu v Urfahru je hvalil katoliško duhovščino in konservativce, da varujejo ustavno svobodo. Govornik je pojasnil tudi zadevo z nekim italijanskim učencem v jezuitski šoli v Feldkirchu. Dotični učenec je bil res tepen, ali predsednik pri okrožnem sodišču je priznal, da takega spridenca še ni videl.

Jezuitske šole pa morajo že dobre biti, ker vánje celó liberalci tako radi pošiljajo svoje spridene otroke. Konservativci vedó, da je sedanja šola potrebna preosnove. Zaradi tega se pa ne bodo dali speljati na pota, na katerih bi jih radi videli liberalci.

Nikakor niso slepi za to, kar jim je storil minister naredbenim potom. Tudi jih veseli obljuba ministrova, da bode še marsikaj odstranil. Kadar pride ugoden čas, pa bodo predlagali spremembo šolskega zakona. Pred vsem pa bodo v tej stvari podpirali škofe.

Ebenhoch je odgovarjal še nekaterim govornikom in dokazal, da je socijalizem plod liberalizma in liberalne šole.

Mladočeh Masařyk je dokazoval, da konservativci želé le dobiti gospodstvo v šoli v roke. Ta premena bi po njegovem mnenju bila podobna revoluciji. Sicer je pa govornik govoril precéj dostojno in sèmtertja je tudi kaj pametnega povedal in odpravo križa iz šole označil za neumnost.

Politični pregled.

V Ljubljani, 1. februvarija.

Učimo se zakonov. Tako je naslov članku, katerega je priobčil kristijanski socijalni tednik na Dunaju. V tem članku se obširno dokazuje, da država že po sedaj veljavnih šolskih zakonih nema odločevati o veronauku in verskih vajah učencev, temveč je to čisto cerkvena stvar. Tudi se po sedanjih zakonih lahko učitelj sili, da pomaga duhovniku poučevati veronauk. Iz tega pa sledi, da se na šolah, katere obiskujejo večinoma katoliški otroci, morajo nastavljati le katoličani za učitelje. Dunajski okrajni šolski svèt ni le izdal nepostavnega ukaza, ko je odpravil križ iz šole, temveč je odločeval o stvari, o kateri ni imel odločevati, prestopil je torej svoj delokrog. Mi se s tem dunajskim tednikom popolnoma vjemamo, in le želimo, da katoliki dobro izkoristijo jim ugodne naredbe sedanjega šolskega zakona. S tem pa ne rečemo, da bi morali popustiti boj za versko šolo. Tudi pri točnem izvajanju sedanji šolski zakoni ne zadoščajo katolikom. Cerkev mora dobiti nadzor nad vsem podukom v šoli, da se bode ves poduk skladal s podukom veronauka, ne pa mu celo nasprotoval. Naš vzor je in ostane verska šola s cerkvenim sonadzorstvom.

Nova večina. Pogajanja so zopet v tiru. Taaffe je v ministerski sobi zbornice poslancev v ponedeljek se posvetoval z načelniki treh večjih klubov. Nič veselo za konservativce pa ni to, kar se govori o novem programu. Vlada je vsprejela v predelani svoj program skoro vse želje, katere so izjavili levičarji, prezrla je pa vse pomisleke, katere je izrazil grof Hohenwart. Posebno verska šola se na željo levičarjev hoče popolnoma odriniti z dnevnega reda. „N. Fr. Presse“ je zopet jako vesela in le želi, da bi vlada strogo se držala programa, katerega je odobrila krona in niti za pičico od njega ne odstopila. To naj bi povedala posebno konservativcem, naj se potem že trdna večina osnuje ali pa ne. Program, za kateri je tako navdušeno židovsko glasilo, pač ne more biti za konservativce posebno ugoden. Zatorej bi jim mi priporočali največjo previdnost, predno se dajo vjeti v novo večino. Pomisliti morajo, da bi pri prebivalstvu zgubili

(Dalje v prilogi.)

---

zopet tucet srebrnih žlic; a enkrat poln sodček likêra in vsakojakih drugih neumnostij.

Drugikrat pripelje zvečer našega znanca.

Drugi dan si je kupil novo jermenje; visijo remena do pod kolena in tolčejo ga rese po čeljusti. Vpregel ga je, a stolico porinil na vrata prodajalnice; pa čez mesto — rrrrrr! da kar tlak letí izpod nôg!

Mi smo se bili že privadili, samo mati je jokala in bila v skrbéh. Za božjo voljo, kako tudi ne bi? Trgovina je zanemarjena. Hlapec se jeden za drugim odpravlja. Vse gre, kakor v nesrečni hiši, a denar se trosi, kakor dež.

Pričeli so, žal, oni njegovi pajdaši prihajati že v našo hišo. Zapró se v veliko sobo, vžgó po nekoliko sveč, cvenka zlat, kadí se tobak, mešajo se karte, a naš hlapec Stojan ne neha jim kuhati kave, a zjutraj pokazuje po nekoliko zlatov, katere je za napitek dobil. A naša mati sedí z nami v drugi sobi; očí so jej rudeče, lice bledo, roke suhe, in večkrat ponavlja: „O Bog, Ti nam bodi prijatelj!“

In tako se je on čisto odtujil domu. Vedno molči. Materi nikdar ne gleda v očí. Nas dece ne boža, ni osorne besede ne izpregovori, še manj blage. Nikoli ga ni domá. Samo denarja nam daje, kolikor kdor hoče. Ako prosiš, da bi si kupil zvezek, a on dá celo dvajsetico. Za jelo je kupoval vse, kar je bilo najboljšega v mestu. Moja obleka je najlepša v celi šoli. Ali zopet nekaj mi je tako težko bilo, gledajoč mojo mater in sestro: čisto sta se postarali, bledi, otožni, resni. Nikamor pod Bogom ne gresta, pa i na slavo [3]) malo komu hodijo. Tudi k nam so žene redko prihajale, bolj moški, in so skoro vsi samo oni „lole“ [4]) in „pustahije“ [5]), kakor jih je moja mati zvala.

Prodajalnica je prazna. „Kaj bi,“ — pravi moj oče, — „meril kmetu za dvajset parov indiga? Tam mu je žid!“

Mati ne sme več niti ust odpreti. Jedenkrat jej je rekel:

„Ali si čula ti! Zastopi, kaj ti bom rekel: Ako ti meni samo jedenkrat še kaj o tem zineš, jaz bom sebi našel hišo in se bom izselil; a ti tukaj pridigaj, komur hočeš! Za-pom-ni si do-bro!“

Molči ona sirota, kakor bi bila zalita. Stisnila je srce, gine od dneva do dneva, a neprenehoma moli Boga: „O Bog, Ti me ne zapusti!“

(Dalje sledi.)

[3]) Porogljivi priimek za dolgega, suhega človeka. (Vuk.)

[4]) Razbojnik, hajduk. (Vuk.)

[5]) „Slava“ je Srbinu največji praznik, katerega praznuje tri dni. Ali „slava“ ni cerkvena svetkovina, nego hišni praznik, zatorej je tudi vsi Srbi isti dan ne slavijo. Navadno se slavi taisti dan, ko je praded prestopil k pravoslavni veri. Ivan M. Bogorić. („Kres“ 1884, str. 334.)

mnogo vpliva, ko bi podpirali politiko naših levičarjev. Na Taaffejeve obljube, kaj se bode vse storilo administrativnim potom, se pa ne smejo preveč zanašati, kajti posebno mi Slovenci vedeli bi marsikaj povedati, kako je s temi obljubami. V soboto pa se vladni program za novo večino, ki ga je v zadnjem ministerskem svêtu menda odobril tudi vladar, objavi raznim klubom, da ga pretresajo in izrekó svojo sodbo o njem. Odtlej tudi ne ostane več tajen, ampak se objavi, da ga izvé tudi vnanji svet. Liberalni listi imajo le malo upanja, da se doseže porazumljenje z raznimi strankami, in mi jim v tem pritrjujemo, ker tudi naši zaupni možje, kakor smo že večkrat omenjali, ne pričakujejo ugodne rešitve.

Mladočehi in Nemci. Levičarji iščejo druge podpore, ko bi le konservativci ne hoteli podpirati vladnega programa. Dr. Menger pogaja se z Mladočehi. Dr. Gregr, ki neče ničesa slišati o kakem sporazumljenju s konservativci, je baje precej navdušen za zvezo z levičarji na podlagi liberalizma. To pač potrjuje, da je Mladočehom glavna stvar liberalizem, češko državno pravo pa še le druga. Posebno karakteristično je pa, da ta pogajanja vodi dr. Menger. Ta mož je pred malo tedni Mladočehe in sploh vse, ki se drže češkega državnega prava, proglašal v zbornici za veleizdajice. Tako globoko je pala že mladočeška stranka, pač najbolje dokazuje, da se s tem možem pogaja. Ko bi se pogajali s Plenerjem ali Chlumeckim, bi se nikdo toliko ne izpodtikal, ali z Mengerjem, ki še noben pravi vodja levice ni. To svoje postopanje opravičujejo s tem, da se konservativci pogajajo tudi z levičarji. Poslednje tudi resnica ni. Grof Hohenwart se pogaja le z ministerskim predsednikom in pri tem odločno brani konservativna načela, od katerih ni pripravljen odstopiti. Mladočehi se pa pogajajo z Mengerjem, s katerim ni mogoče nobeno sporazumljenje, ako ne zataje češkega državnega prava. Samo za to ceno, je sodelovanje mej Mladočehi in liberalci mogoče. Brez češkega državnega prava pa mladočeška stranka zgubi vso veljavo.

Panamska afêra še dolgo ne bode mirovala. Pomenljivo je pa, kako se liberalni listi izgovarjajo zastran podkupljenja. Panamska komisija jih je mislila začeti zaslišavati o tej stvari. Proti temu pa vsi liberalni listi ugovarjajo. Po njih mnenju nobenega nič ne briga, če je bil kak list podkupljen. To je pri vseh podjetjih. Zastonj listi tudi ne morejo pospeševati kake stvari. Vidi se, da pri liberalnih listih velja le denar. Za denar pripravljeni so proslavljati tudi najslabšo stvar. Prav je rekel v zbornici Le Provost de Locunay, da sedaj vlada le denar. Odpravila se je vera, prestol, plemstvo, nravna načela in sploh vse, kar je dosedaj vezalo človeško družbo, in ostal je denar. Vsi sleparji, ki pridejo zaradi panamske afêre pred sodišče, imajo red častne legije. Majhni goljufi so le vitezi, veliki tatje in sleparji, ki so osleparili za milijone, so pa častniki in veliki častniki. To pa prihaja od tod, da so ti ljudje dajali denar tudi za politične namene. Leta 1885 je nič manj kakor 180 radikalcev bilo voljenih s pomočjo Hertzevega denarja. Freycinet je hitro sestavil radikalno ministerstvo in Hertza imenoval velikim častnikom častne legije. — Preiskava proti poslancem Thévenetu, Rochu in Arènu se je ustavila, drugi obdolženi poslanci pa vsi pridejo pred sodišče. Oportunisti so pričakovali, da se ustavi preiskava tudi proti Rouvieru in so sedaj jako nevoljni, da se to ni zgodilo. Njih listi se jezé nad vlado, da se je dala prestrašiti od Deroulède in tovarišev, in ni premislila, da Rouvier pride na zatožno klop, dasi proti njemu ni nobenih pravih dokazov. Zaradi tega sedaj mislijo interpelovati vlado. Poskusiti hočejo vreči pravosodnega ministra Bourgeoisa, ki nikakor neče privoliti, da bi se kaj potlačilo.

Anglija. Včeraj se je sešel zopet angleški parlament. Začelo se je jedno najpomenljivejših zasedanj. Vlada zbornici predloži načrt zakona o irski avtonomiji, potem se pa začne hud boj. Konservativci in liberalni unijonisti bodo napeli vse sile, da bi pokopali to predlogo in vrgli ministerstvo. Ker je vladna večina jako majhna, se jim to tudi utegne posrečiti, ali Gladstone bi najbrž ne odstopil, temveč razpustil parlament. Irska predloga tako še ne bode hitro rešena. Če tudi jo vsprejme spodnja zbornica, bode se pa upirala zgornja. Poslednje morda drugače ne bode moč ukrotiti, da jej z vso odločnostjo zapreté, da jo odpravijo, ako bode le ovire delala. Žal, da vlada nima tako velike večine v spodnji zbornici, da bi mogla res misliti na odpravo gorenje zbornice. Pa še druge važne predloge predloži vlada v tem zasedanju angleškemu parlamentu. Misli se na premembo volilnega reda in pa na nekatere socijalne zakone. Poslednje zakone mora vlada predložiti že zaradi tega, da ustreže radikalcem in delavskim zastopnikom, ki drugače ne marajo glasovati za povekšanje irske deželne avtonomije. Vladi nasprotni listi v najčrnejših barvah rišejo slabe nasledke, ki jih bode za Anglijo imela irska samouprava, da bi prebivalstvo pridobili proti vladi, ako pride do novih volitev.

Cerkveni letopis.

Papeževa slavnost v ljubljanskem semenišču.

Sinoči so naši gg. bogoslovci prvi na Slovenskem proslavljali z domačo slavnostjo — papeža jubilanta. In lepó je bilo! Gospodje in gostje duhovskega in svetnega stanú so zadovoljni s predstavo in še zadovoljneji z duhom, ki je vel iž nje, ostavljali dvorano srčno hvaležni za lepi duševni užitek sinočnega večera. — S krasno Försterjevo „Leonovo himno“, primerno popravljeno v besedah se je otvorila slavnost. Ta in obe drugi pevski točki sta bili izvežbanemu bogoslovskemu pevskemu zboru v čast; v čast pa tudi neumornemu učitelju petja in pevovodji včerajnje slavnosti, vč. p. Hugolinu.

V pesniškem „proslovu“, ki ga o priliki priobčimo, nam je g. Fr. Finžgar krasno naslikal boj in zmage krščanstva; kakor je zmagal Kristus staro poganstvo; tako zmaguje Leo XIII. s križem — novo poganstvo. — Dovršeno so nam zatem zacitrali gg. I. Regen, J. Rihtaršič in I. Štrukelj nekaj slovenskih pesnij. — V dramatičkem dijalogu „Pravo modroslovje“ je dr. Marijan (g. Jerše), drju. Snovu (g. Remškar) pobijal ugovore proti skolastiškemu modroslovju in mu dokazoval, da je modroslovje sv. Tomaža jedino pravo. Župnik (g. Švigelj) je posredoval mej njima in konečno Marijanu prisodil zmago. Vsi trije gospodje so častno dovršili svoje uloge. Celi dijalog g. M. Prelesnika pa je kazal, da se gospodje bogoslovci v Leonovem duhu in po njegovem naročilu z vso resnostjo vglabljajo v angeljskega doktorja nesmrtna dela. Z veseljem beležeč to lepo, novo smér pristavljamo le še nadejo, da bode ta sinočni dijalog pričetek tako potrebnih in žal, tako pozabljenih — disputacij. — Modroslovno izobraženi in dijalektično izurjeni duhovniki bodo nasprotnikom strah, cerkvi in domovini pa — v slavo in veselje! — G. Brnik je nato umetniško točno igral iz pameti težko Chopinovo g-mol balado. Nadarjeni sviralec je popolnoma zaslužil glasno pohvalo vseh pričujočih. — V „svečeništvu cerkve Kristusove“, pol ure trajajoči kantati smo občudovali dovršeno petje te slikovite skladbe, ki nam tako plastično riše vstanovljenje, pomen boj in zmago duhovstva katoliškega.

Mej lepim je težko izbirati; vendar bi pa zmago včerajšnjega večera prisodili 7. točki: „Kdo bo razrešil delavsko vprašanje?“ — dramatiškemu prizoru g. Fr. Finžgarja. — Tudi socijalni demokrat (g. Štrukelj) prestreže delavce, prihajajoče iz cerkve, hoteč jih pridobiti zá-se. Vname se razgovor, v katerem jim razvija svoja načela; že se nagibljejo nekateri k njemu; tu pride vmes župnik (g. Finžgar), ki jih pouči v smislu Leonove okrožnice; agent sramotno premagan odide; delavci pa po nasvètu župnikovem sklenejo ustanoviti si „delavsko društvo“ v čast največjemu prijatelju delavcev — jubilantu Leonu XIII. Mojstersko so igrali ta prizor. Zviti, premeteni, in v svojih nazorih vkoreninjeni agent in — pošteni, odkritosrčni gorenjski delavci, — vmes pa častitljivi, za svoje ovčice vneti dušni pastir, — vsi so bili tako naravni izraz svojih vlog, da jim po vsej pravici čestitamo!

Zadnja točka je bil lep Wiltbergov moški zbor „Oremus pro Pontifice nostro Leone“; stojé smo poslušali to molitev, s pevci vred proseč: „Dominus vivificet eum et beatum faciat eum in terra“, — proseč pa tudi, naj Bog poživlja in osrečuje vso bogoslovnico, — to najimenitnejšo hišo naše škofije, in vse stanovnike njene. Bogatstvo idej, ki smo jih čuli včeraj, in vzvišeno vedrilo v petju in glasbi nam je z najlepšimi nadejami polnilo srce. Bog jih izpolni!

Misijon v Kostanjevici.

Piše se nam: Kako dobro, Bogu udano, da je naše dolenjsko ljudstvo, pokazalo se je zlasti te dni pri nas, ko smo obhajali sveti misijon. Hud mraz, velik sneg, slaba pota, vse to je človeka utegnilo plašiti, da iz sv. misijona ne bo nič, posebno so ga v tem strahu podpirali razni pojmi, katere so ljudje od sv. misijona imeli. A že prvi dan, 15. januvarija, v praznik presv. Imena Jezusovega, ko sta nastopila znana vrla misijonarja čč. gg. Doljak in Staré, očeta družbe Jezusove, nas je prepričal nasprotnega. Zbog hudih in slabih okoliščin zbralo se je v naši farni cerkvi toliko ljudstva, da jih naša še precej velika cerkev ni mogla vseh sprejeti pod svojo streho in da se jih je moralo nekaj vrniti na dom, ker niso marali stati pod milim nebom. Da se pa to število ni veliko zmanjšalo tudi naslednje dni, zato so pa skrbeli izvrstni jedernati govori gospodov misijonarjev. Opustile so se sicer vse zunanje slovesnosti, kakor slovesno vpeljevanje misijonarjev, a zbog tega čul se je ob sklepu sv. misijona, t. j. 23. januvarija, en glas: „To so bili lepi dnevi, kakoršnih ta fara še ni doživela.“ Res lepi dnevi, ko si videl vernike s toliko gorečnostjo obiskovati službo božjo, ko si jih videl tako rekoč oblegati spovednice, da bi zadobili oni mir, katerega so morda toliko časa pogrešali in katerega jim svet nikdar podeliti ne more, ko si videl pri mizi Gospodovi klečati zraven priprostega kmeta spoštovanega gospoda, zraven rokodelca videl pristopiti tudi uradnika. Lep opomin pač za vsacega dušnega pastirja, da bi posnemal vzgled našega domačega vrlega g. župnika in preskrbel svoji fari, ako še tega ni imela, sveti misijon, in to zlasti današnje dni, ko si takozvani človekoljubi in prijatelji naroda toliko prizadevajo, vernemu narodu vzeti najdražji zaklad sv. vere.

Apostolat molitve

je ustanovljen navlašč za vojake po mnogih španjskih mestih. Vzlasti cveté ta apostolat v Barceloni. Vrhovno vojaško poveljstvo jako podpira te molitvene družbe, pričakujoč po pravici, da je pri vojaštvu najpotrebnejši stvar — živa vera in neoskrunjeno nravno življenje. Bog daj, da bi vojaška poveljstva po vseh državah bila napolnjena s takim duhom.

Novi justični minister španjski, Montero Rios,

namerava zmanjšati število škofij zaradi slabega denarnega stanja v državi; iz ravno tistega vzroka misli znižati plače duhovstvu. Nadejamo se, da bo katoliško španjsko prebivalstvo na dostojen, a krepak način pokazalo ministru pravic, da ima tudi cerkev svoje nedotakljive pravice.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 1. februvarija.

(**Udanostne izjave**) poslale so prevzvišenemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu nadalje občine Goriča Vas pri Ribnici, Preddvor pri Kranju (obsežajoča fare: Preddvor, Goriče, Trstenik in Kokro), Spodnja Idrija, Šmartin pod Šmarno Goro, Špitalič v kamniškem okraju, Trata v Poljanski dolini in Vrabče na Vipavskem. — Celim slovenskim možem iz vseh stranij probujene Kranjske, tekmujočim v ljubezni in udanosti do svojega škofa ter edinim v navdušenosti za večno prava katoliška načela zaslužena čast in slava!

(**Konec šolskega polletja**) na ljubljanskih srednjih šolah bo 11. februvarija. Letos bodo šolske počitnice koncem polletja ravno pustne dni. Šola se zopet prične dne 15. februvarija.

(**V Idriji**) so zaradi bolezni, ki je zadela tudi več učiteljev, zaprli šolo za nedoločen čas.

(**Nova zdravniška služba na Vrhniki.**) Poroča se nam z Vrhnike, da je občinski odbor vrhniški sklenil v seji 28. jan., da razpiše za vrhniško občino še eno zdravniško mesto.

(**„Rimski katolik“**) izide zaradi nepričakovanih zaprek v tiskarni dne 5. februarja.

(**Osebne vesti s Koroškega.**) Nevarno se je poškodoval že pred štirimi meseci znani iskreni domoljub slovenski veleč. g. Mat. Šervicelj, komendator in župnik na Reberci. Kakor poroča zadnji „Mir“. se bolniku sedaj obrača nekoliko na bolje. Tudi č. g. J. Simonič, župnik v Klošter-Grebinju je nevarno zbolel. — V osmi plačilni razred je pre-

stavljen naš rojak blag. g. Iv. Scheinigg, c. k. gimn. profesor v Celovcu. Čestitamo!

(**Iz radovljiškega okraja.**) Ne morem si kaj, da bi Vam ne poslal vabila c. kr. radovljiške kmetijske podružnice z res zanimivim vsporedom, posebno radi zadnje točke „plesa“. Vsaj 100 udeležencev utegne več poslušat priti g. Pirca in se vrtit po „Naroda“ harmoniki. Pa dovolj šale! Podružnice kmetijske družbe so dobra in potrebna stvar za kmetijstvo. To vemo dobro mi Gorenjci. Priča temu so razne podružnice, ki so nastale zadnji čas, tako v Begunjah, na Breznici, in one, ki se bodo v kratkem ustanovile, kakor v Kamnigorici, v Radovljici in Mošnjah. Pred nedavnim časom bile so vse te imenovane skupaj v radovljiški podružnici s sedežem v Lescah. Odkar pa tako čuden veter piše v Lescah, kakor se n. pr. iz poslanega vsporeda razvidi, se hoče vse ločiti in samostojno biti. Res čez vse čudno se nam zdi, da se celó pri podružnicah kmetijske družbe brez plesa izhajati ne more! Tako je bilo zadnjič na Bledu in tako bo jutri v Lescah! Ako drugače ne morete ljudstva privabiti, kakor s plesom, je bolje, da vse pri miru pustite!

(**Kongrua goriških kuratov**) Pred državnim sodiščem bilo je 26. in 27. t. m. 26 obravnav gledé duhovenske kongrue samostalnih kuratov na Goriškem. Ministerstvo jim je hotelo sicer priznati kongruo 600 gld., kakor je v dotičnem zakonu odmerjena samostalnim duhovnikom, toda le iz milosti kot osebno doklado, katera bi se jim seveda ne vštevala v pokojnino. Kuratje so pa to kongruo zahtevali kot svojo postavno pravico ter so pri državnem sodišču vložili tožbo po svojem zastopniku vitezu dr. Tonkliu, ki je bil prišel zaradi tega k omenjenim razpravam na Dunaj. Dva pritožnika sta odstopila od tožb, za drugih 24 dobil je pravdo in sodišče jim je priznalo postavno pravico do kongrue 600 gld. ter naročilo ministerstvo jim to kongruo izplačati tudi za pretekla leta, odkar velja novi zakon z zamudnimi obrestmi vred. Prej dobil je bil vitez dr. Tonkli že 16 drugih takih tožb, katerih skupno število torej zdaj znaša že 40.

(**Papeževa slavnost.**) Z dežele se nam piše: Vi bi tedaj radi vedeli, kaj mi zunaj mesta sodimo o romarskem vlaku v Rim. Pred kratkim ste poročali da so se povsod osnovali odbori za proslavljenje papeževega jubileja in da se je ustanovil odbor tudi v Ljubljani. Ne zamerite, mi o tem odboru nič ne vemo; ali če že je, ne vemo še nič, kako je kaj sklenil jubilej praznovati. Dunajski odbor je že precej davno napovedal rimsko potovanje, že približno določil dan in druge okoliščine. Nič drugega ne želimo tudi od ljubljanskega odbora, kajti čas hiti in kdor hoče na tako daljno pot, mu je dobro čim prej tem bolj za gotovo vedeti, da se ve pripraviti. Kajti da bo gotovo tudi nekaj Slovencev šlo, kakor vselej, o tem ne more nikdo dvomiti. Koliko pa, od tega je odvisno, kakó bomo romali. Naša misel je tedaj ta, naj odbor — ako ga je kaj — v kratkem objavi razglas in vpraša, naj se vsak kmalu zglasi pri odboru, kdor misli romati in po številu oglašencev naj se odbor ravna. Ako zadostno število, potem na vsak način priporočamo, da napravimo Slovenci popolnoma samostojno romanje. Kajti še se dobro spominamo, da je bilo ob zadnjem romanju brez vse organizacije, pa tudi brez reda. Ako pa nas bo premalo, potem se pridružimo kot poseben oddelek dunajski družbi. Najpripravnejši čas za romanje je gotovo kmalu po veliki noči; vsaj pa tako, da je do majnika spet vsak lahko doma. — Želeli bi pa tudi, da bi slavnostni odbor tudi za to skrbel, da bi se slavnost tudi v domovini kolikor mogoče sijajno vršila. To je prelepa prilika, ob kateri naj se pokaže ideja katoliška v vsej mogočnosti. Zakaj se cesarske slavnosti takó slovesno obhajajo, cerkvene pa ne? Še nam je v spominu, kako je bila razsvetljava v Ljubljani leta 1887. Ako se ne more napraviti kaj častitljivega, bolje opustiti. V vsakem kotičku zemlje katoliške naj bi se papežev jubilej častito praznoval. Zlasti priporočamo gospodom katehetom, da ne zamudé pri svojih malih te prilike, užgati v njih katoliško zavest, kake spominske podobice podeliti, ali kaj takega. V katoliški bukvarni se dobe krasne podobice Leona XIII.; škoda, da so malo predrage za veliko število otrok (po 4 kr.). Dopovedujmo svetu priložno in nepriložno, da je katolišk!

(**Zdravje mestne občine ljubljanske**) od 22. do 28. januvarija: Novorojencev je bilo 18, umrlih 24. Mej poslednjimi je 11 tujcev in 11 v zavodih. Za grižo je umrl tujec, prinesen o bolnico, za dušljivim kašljem je umrl 1, za jetiko 11, za vnetjem sapnih organov 2, za želodčnim katarom 1, za mrtvoudom 1, za ostarelostjo 4 in 3 za različnimi boleznimi. Dva sta zbolela za dušljivim kašljem in 15 za hripo.

(**Iz Celovca** dné 31. jan. Poročali ste že, da je koroški deželni šolski svet vsled škofijske določbe zaukazal učiteljem, naj ob nedeljah in praznikih vodijo šolsko mladino k službi božji. Kjer ni mogoče, da bi otroci ob nedeljah hodili k službi božji, naj gredó med tednom dvakrat k sv. maši. Dodatno vam poročam, da je vsled te naredbe nastal v nemških „liberalnih“ listih hud vik in krik. Na prav hinavski način prelivajo solze nad „ubogimi“ otroki, ki bodo morali ob nedeljah ‚slabo oblečeni‘ v cerkev hoditi in celo uro v mrzli cerkvi ostati. Pomilujejo tudi učitelje, ki bodó morali si sedaj cerkev večkrat ogledati tudi od znotraj. Če morajo otroci po prav slabih potih in slabo oblečeni nad uro daleč hoditi v — medversko — šolo, ali če zmrzujejo po cel popoldan na prostem igráje se v snegu, tedaj se našim liberalnim ‚otrokoljubom‘ bore malo smilijo; a da bi bili ob nedeljah pri pridigi in sv. maši, — stoj kmet, to je kaj druzega! Liberalni listi pa se tudi ne sramujejo napisati debele budalosti: da se je bati za versko-nravno vzgojo mladine, če mora ob nedeljah poslušati pridige, „ki niso vselej zánjo pripravne!“

(**Iz bosanske Dubice**): Zopet imam sporočiti nekaj novic iz našega okraja. Zima nas hudo pritiska že od Božiča. Snega imamo do kolena. Mraza smo imeli mnogo dnij do 20 stopinj R. V sredi januvarija je mraz nekoliko ponehal. Tudi voda je zamrznila, tako da so ljudje vozili čez led. Vozniki pa zato niso hoteli plačevati prevoza zakupniku prevoza — židu. Ta pa se je pritožil na deželno vlado v Sarajevu. Vlada pa mu je odgovorila, da naj preseka led, sicer da nima pravice zahtevati prevozne zakupnine za most. Žid je res pričel sekati led, pa je imel smolo. Padel je namreč v vodo in svojo skopost prav dobro opral v mrzli vodi. Potem je seveda pustil led, rekoč, kar je Bog naredil, se ne dá podreti. — Blizu Jasenovca onkraj Save je zmrznila siromašna žena in ž njo vred otrok, ker ju niso hoteli nikjer prenočiti. — V Dubici poskušal je neki Turčin svojo puško, a se mu je sprožila in strel je ubil nekega mladega Turka. — Na orožniški postaji Gradini blizu Dubice se je ustrelil neki orožnik neki zaradi žalosti, ker je zvedel po pismu, da se mu je ustrelil njegov brat pri vojakih. — Za drva gre našim ljudem hudo; logarji so zato potrebni, sicer bi ljudje preveč sekali po šumah. Nekemu logarju preostremu v svojem poslu pa so jo nagodili s tem, da mu je neki Turčin vzel puško. Bil je zato seveda tudi ob službo. Ljudje so potem prosto vozili drva iz šume in v Dubici smo jih kupovali prav po ceni. — Vraže in čare so pri Bosancih še zelo vkoreninjene; ljudje več verujejo sleparskim baburam nego zdravnikom. Godi se takim ženskam prav dobro, zaslužijo po pol goldinarja na dan in še več. Praznoverje je povsod — draga reč!

(**Nesrečo v Oseku**) je provzročil, kakor se nam iz Prage poroča, neki rudokop, ko si je pipo zažigal. Prepovedano je bilo, zažigati žveplenke in kaditi v rovu med jamama „Pokrok I.“ in „Pokrok II.“, kjer se je bilo nabralo mnogo nevarnih plinov. Brez varnostnih svetilnic se ni smel nihče notri podati. Torek zjutraj je stopilo v oni rov 36 rudarjev, kar začne eden pipo zažigati. Drugovi so ga svarili, a komaj izgovoré par besed — kakor so povedali ranjenci — se zabliskne, grozno zagromi, vse vrže na tla, razmeče v precejšnjo daljavo ter jih deloma ubije, deloma močno poškoduje. Krivca je zadela grozna smrt, da ga skoraj nihče poznati ni mogel. Mrtvih je 16 oseb, 8 težko in 12 lahko ranjenih. Mislilo se je, da bode nesreča veliko hujši, enaka přibramski, a hvala Bogu se ni zgodilo tako. V Oseku se je že trikrat nesreča pripetila. Leta 1879 je pridrla voda iz tepliških toplic ter tako hitro rove preplavila, da je utonile 23 ljudij. Leta 1887 dne 27. novembra in vlani je zopet pridrvela, a človek se ni nobeden ponesrečil, le društvo je imelo veliko škodo.

(„**Vlast volnosti.**) Iz Prage se nam piše: Po Češkem se razširja novo društvo: „Vlast volnosti“ — „Domovina prostosti“, kar zeló diši po prostozidarstvu. Ker je ta črna družba tostran Litave v našem cesarstvu prepovedana, seveda so si morali dati možje drugo ime, in — na videz — tudi drug cilj: rešiti socijalno vprašanje pod vodstvom dr. Hertzke. „Vlast volnosti“ pod predsedništvom imenovanega doktorja, je razdeljena v 30 mestnih odsekov s 3000 člani. Praški odsek šteje 66 udov. Denarno stanje je bilo pretečeno leto: dohodki 192 gld. 3 kr., stroški 260 gld. 52 kr. V odboru so možje različnega stanu in narodnosti. Tajništvo je pri zadnjem občnem zboru hvaležno spričalo, da je češko časopisje zdatno društvo podpiralo. Tega prav za prav ni bilo treba še le spričevati, ker se samo ob sebi umé, s kakim veseljem se poprime liberalni tisek vsega, kar sveti cerkvi ne hasne, a ker se je hvaležno spričalo, je dokaz, kako hud boj mora bojevati na Češkem katoliška stranka zoper liberalno.

Društva.

(Vzajemno podporno društvo v Ljubljani.) Člani za novo vzajemno podporno društvo se oglašajo v tolikem številu, da vodstvo ni moglo pravočasno vstreči vsem željam in zahtevam. Zato objavlja vodstvo sklep ravnateljstva, da se v smislu pravil vsprejemajo novi člani do 1. maja t. l. seveda le pod pogojem, da zadosté društvenim pravilom.

(Gasilno društvo v St. Vidu nad Ljubljano) priredi v nedeljo dne 5. februarja veselico in tombolo v rokodelski društveni dvorani z raznovrstnim zanimivim vsporedom, kateri objavimo v prihodnji številki.

(Zabavni večer) je napravila svojim članom zadnjo nedeljo „Katoliška družba“ že v tretje letošnjo zimo. Mnogobrojno zbranim je govoril dr. J. Krek predpustnemu času primeren govor, v katerem je razvijal misli: ne plešimo v mišljenju za drugimi, ne bodimo glumači v govorjenju in ne — maškare — v zunajnem obnašanju.

(Katol. politično in gospodasko društvo za Slovence na Koroškem) se marljivo giblje. Še ta teden napravi dva javna shoda, in sicer dné 2. februvarija „Pri Krajcarju“ na državni cesti blizu Tinj pod Slov. Šmihelom, dné 5. febr. pa „Pri Kranjcu“ v Selu pri Podkrnosu. Spored obema shodoma je: 1. Govor o namenu društva. 2. Pogovor o šolah. 3. Poučni govor o kmetijstvu. 4. Razni nasvèti in govori. — Želeti je obilne udeležbe važnim shodom.

(Rojansko posojilno in konsumno društvo, vpisana zadruga z omejenim poroštvom.) Vabilo na II. redni občni zbor, ki bode dné 26. februvarija t. l. ob 11. uri dopoldne v zgornji dvorani „Zadružne krčme“ v Rojanu pri Trstu. — Vspored: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Čitanje poročila o blagajniškem delovanju v letu 1892. 4. Poročilo nadzorništva in predlog, dati absolutorij predstojništvu za leto 1892. 5. Razni predlogi in nasvèti. 6. Volitev dveh članov predstojništva, štirih članov nadzorništva, devetih namestnikov v predstojništvo, šestih namestnikov v nadzorništvo in dveh namestnikov v razsodišče. — Dragi zadružniki! Mnogo se nam je bilo boriti in mnogo pretrpeti, predno smo osnovali prvo konsumno in posojilno društvo v tržaški okolici in Trstu. Kakor vidite v predstoječem poročilu, to društvo lepo napreduje ter obeta v bližnji prihodnosti postati še mnogo boljše in močnejše. Vabimo Vas torej, da mu po možnosti pridobite novih članov ter da s somiselno volitvijo v predstoječih volitvah pokažete, da ste složni in jednomiselni ter da Vam je pred vsem mari — napredek naroda.

Predstojništvo.

Telegrami.

Dunaj, 1. februvarija. Cesar je po pobočniku poizvedel, kako je Schmerlingu. — Zdravje se mu je nekoliko zboljšalo

Dunaj, 1. februvarija. Cesar je dopoludne slovesno izročil kardinalska bireta Galimberti-ju in Vaszary-ju vpričo plemenitih gardnikov, papeževega odposlanca, dvornih dostojanstvenikov, Kalnoky-ja, Taaffe-ja in drugih prisotnih, skupnih avstrijskih in ogerskih ministrov.

Dunaj, 1. februvarija. V nasprotju govoricam o napadu na carja se poroča iz Peterburga: Včeraj je car bil na dvornem plesu in je govoril z več osebami.

Budimpešta, 31. januvarija. Deputacija strajkujočih delavcev tovarne za orožje je privolila, da se zniža plača za akordno delo in obljubila, da pregovori tovariše, da začno delati. Velik del delavcev bode že jutri delalo.

Rim, 31. januvarija. Včeraj je bil na otoku Stromboliju silen vihar, kateremu je sledilo močno vulkanično bluvanje.

Madrid, 1. februvarija. Španjski kralj je zbolel za ošpicami.

London, 31. januvarija. Po došlih poročilih pričakujejo na Havaju v petih dneh angleških ladij. Misli se, da kraljica pokliče Anglijo na pomoč proti rovarjem.

Novi York, 31. januvarija. Najvišje sodišče je razsodilo, da so avstrijske premijske obligacije zmatrati za loterijske papirje in se torej ne smejo prevažati po ameriških poštah.

Kalkuta, 1. februvarija. Nadvojvoda Franc Ferdinand se je včeraj semkaj pripeljal. Vsprejela sta ga na kolodvoru podkralj in guverner bengalski. Od kolodvora do vladnega poslopja so vojaki napravili špalir. Po cestah velika množica ljudij.

Svileno blago za plese od **45 kr.** do **11 gld. 65 kr.** meter — potem **črno, belo** in **barvasto** svileno blago po **45 kr.** do **11 gld. 65 kr.** meter — gladko, progasto, križasto, vzorčasto, damasti itd. (kacih 240 baž in 2000 različnih barv, desinov itd.). Vožnjine in carine prosto. Pisma stanejo 10 kr., dopisnice pa 5 kr. v Švico. 15 (4 5—3)

Tovarna za svileno blago G. Henneberg
(c. in kr. dvorni založnik) **v Curihu** (Zürich).

Umrli so:

31. januvarija. Elizabeta Šetina, stražnikova hči, 14 mesecev, Stari trg 4. jetika. — Jožef Bizjak, delavčev sin, 18 let, Poljanska cesta 55, jetika.

Tujci.

30. januvarija.

Pri *Maliču:* Eberhardt, Bohatsch, Elsinger, Wolff, Woschnagg, Epstein, trgovci; Knaak; Pollitzer in Hirschman, potovalca, z Dunaja. — Weil, trgovec, iz Gradca. — Freund, potovalec iz Prage. — Winterhalter, potovalec, iz Maribora. — Paolini, finančni uradnik, iz Gorice. — Casper, trgovec, iz Berolina. — pl. Lenk, graščak, z Dolenjskega. — Büchler, lastnik mlina na par, iz Osek.

Pri *Slonu*: Albreht pl. Seiling, nadinženêr; Weinberger, potovalec; Weiman, Schüller, Škoda, z Dunaja. — Blochman, trgovec, iz Trsta. — Gessner, trgovec, iz Štutgarta. — Reiman iz Gradca. — Schwarzkopf iz Brotterode. — Kliner in Tavčar iz Bleda.

Pri *bavarskem dvoru:* Ločec in Liker, zasebnika, iz Toplic.

Pri *avstrijskem caru:* Anton in Marija Muha iz Lokve. — Theuerschuh, posestnik, iz Tržiča.

Dijaške ustanove.

Dijaške ustanove pričenjamo z današnjim listom objavljati pred naznanili, ker smo uverjeni, da s tem seznamom ustrežemo želji mnogih naših čitateljev.

1. Blaž Blaznikova ustanova, 30 gld., za sorodnike ustanovnikove, in če bi teh ne bilo, za dijake iz Selc.

2. Jos. Bergantova dijaška ustanova na leto 208 gld. Pravo do nje imajo ustanovnikovi sorodniki; prednost imajo oni, ki se pišejo „Bergant". Ako bi pa teh ne bilo, pridni dijaki iz Zapog, Košane in fare Vodice. Ustanovo podeljuje farni oskrbnik v Zapogah.

3. Andrej Chrön, tri po 74 gld. 52 kr. V prvi vrsti sinovi ubozih ljub. meščanov, iz Kranja in Gor. Grada, zlasti iz ustanovnikovega sorodstva; od pete šole nadalje in velja tudi za bogoslovje.

4. Tomaž Chrön, štiri po 40 gld. 80 kr., za revne dijake iz Kranjske, v prvi vrsti za sorodnike. Prosilec mora se posvetiti glasbi. Ustanova velja za gor. gimnazijo in bogoslovje. Tretjo in četrto ustanovo podeljuje knezoškofovski ordinarijat v Ljubljani.

5. Matija Debelak, 300 gld., za sorodnike, od prve latinsko šole nadalje. Da bi ne bilo sorodnikov, imajo dijaki iz poljanske fare na Gorenjskem pravo do ustanove, kojo podeljuje mestni zastop v Ljubljani.

6 Primož Debelak, 55 gld. 8½ kr., za sorodnike, velja tudi za bogoslovje. Ustanovo podeljujejo ustanovnikovi rodovinci. (Dalje sledi.)

Javno vprašanje!

Zgradba deželnega gledališča v Ljubljani stala je tudi našo borno deželo mnogo denarja. Se vé, da deželani nimamo od tega zavoda skoro nobene koristi. Ker pa je to gledališče že davno dodelano in ker je imel voditelj stavbe, deželni inženêr gospod Hrasky, za čas zidanja posebno nagrado, mislimo, da 50 gld. na mesec, in sicer po leti in po zimi, in ker to stavbensko doklado omenjeni gospod še zmiraj dobiva, dasi je gledišče že davno dodelano, prisiljeni smo javno vprašati: Koliko časa se bode ta nagrada še izplačevala in po čemu?

Iz ljubljanske okolice posestnik
v imenu več druzih.

Zahvala.

87 (1)

Prisrčno zahvalo izrekam vsem, ki so se udeležili pogreba po rajncem mojem bratu prečast. g. župniku

Mateju Jerebu.

Vzlasti se zahvalim prečast. g. župniku kamnogoriškemu za vso ljubeznjivo skrb za časa bolezni, č. g. župniku gorjanskemu za prelep govor pri pogrebu, kakor tudi vsem sosednjim gg. duhovnikom, ki so prišli v tolikem številu na pogreb. Zahvalim se vrlim Kroparjem za toliko dokazov iskrene ljubezni in udanosti, posebej še mladeničem in dekletom za lepe vence. — Vsakemu in vsem prelepo zahvalo. — Priporočam blagega rajnega tudi v prihodnje v molitev in blag spomin.

V Kropi, dné 31. januvarija 1893.

Marija Jereb,
sestra pokojnikova.

Josip Šubic,

kipar,

v Gorenji Vasi pri Škofji Loki,

priporoča se najuljudneje prečast. duhovščini in slav. občinstvu za

izdelovanje kipov

iz **lesa, kamna, mavca** in **marmor-cementa.** Dobro, solidno in ceno. 570 10-10

EQUITABLE

Zjedinjenih držav zavarovalno društvo za življenje v Novem Yorku.

Ustanovljeno leta 1859.

Koncesijonovano v Avstriji dné 11. oktobra 1882.

Na Dunaju, Stock im Eisenplatz, v svoji palači.

Računski sklep leta 1891!

I. Dohodki . gld.	97,637.359·63	
Izdatki . „	57.417.712·78	
Prebitek		gld. 40,219.646·85
II. Premoženje . . gld.	340 596.295·95	
Obveze po 4% in 3½% .	274,763.944·55	
Zaklad dobičkov		gld. 65,732.451·40

„Equitable" je na vsem svetu prvi in največji zavod za zavarovanje na življenje,

ima **največje** dohodke tako v obče, kakor posebej še od premij. Ima **najvišji** prebitek dohodkov nad izdatki in **največji** zaklad dobičkov.

To društvo je sklenilo leta 1891 največ novih pogodb in sicer za	gld.	582,795.827·50
pri njem je bilo največ kapitala zavarovanega . .	„	2.012,236.392·50
ima največji prirastek zavarovanega kapitala . .	„	210.580.457·50
ima največji prirastek v premoženju	„	42.387.184·78
ima največji prirastek v dobičkovem zakladu . . .	„	6,381 333·05

Avstrijskim zavarovancem posebna garancija je **velika društvena palača „Stock-im-Eisen" na Dunaju,** katera je vredna **gld. 2,300.000·–.**

Vspehi

dvajsetletnih tontin*) društva „Equitable".

Podlaga izplačevanj leta 1892.

A. Navadno zavarovanje za slučaj smrti. Tabela I.

Starost	Vsota plačanih premij	Vrednost police v gotovini	Polica opuščena premij in plačilna za slučaj smrti
30	gld. 454·—	gld. 539·—	gld. 1150·—
35	„ 527·60	„ 651·—	„ 1240·—
40	„ 626·—	„ 798·—	„ 1350·—
45	„ 759·40	„ 997·—	„ 1520·—
50	„ 943·60	„ 1291·—	„ 1800·—

B. Zavarovanje za slučaj smrti z dvajsetletnimi premijami. Tabela II.

30	gld. 607·20	gld. 862·—	gld. 1850·—
35	„ 681·60	„ 986·—	„ 1870·—
40	„ 776·60	„ 1140·—	„ 1930·—
45	„ 900·60	„ 1343·—	„ 2050·—
50	„ 1087·60	„ 1638·—	„ 2280·—

C. Zloženo dvajsetletno zavarovanje za slučaj smrti in za učakanje. Tabella X.

30	gld. 970·60	gld 1632·—	gld. 3490·—
35	„ 995·80	„ 1667·—	„ 3160·—
40	„ 1035·50	„ 1727·—	„ 2930·—
45	„ 1110·80	„ 1834·—	„ 2800·—
50	„ 1209·—	„ 2034·—	„ 2830·—

Kakor kažejo zgoraj navedene stevilke, **povrnejo** se po tako zvanem tontinskem sistemu zavarovancu poleg tega, da je bil **skozi 20 let brezplačno zavarovan,** po tabeli I. **vse vplačane premije** 2¼ do 4⅜%, po tabeli II. s 4⅝ do 5⅗%, po tabeli X. s 6¾ do 7% jednostavnimi obrestmi.

Police premij oproščene pa reprezentujejo **dvojno** do **čveterno vsoto vplačanih premij.**

Tako zvana **prosta tontina,** neka poltontina z nekoliko večjimi premijami, dopušča po preteku jednega leta **popolno svobodo** za **potovanje, prebivanje** in **poklic**, izvzemši vojaško službo; po preteku **dveh let** je **ni moči izpodbiti,** po preteku **treh let** pa **ne more več zapasti** in jo je z ozirom na tontino pri regulovanju moči urediti na šest načinov.

Pojasnila daje generalni zastop za Štajersko, Koroško in Kranjsko v **Gradcu.**

in 90 6—1

glavni zastopnik za Kranjsko:

ALFRED LEDENIK

v Ljubljani, Mestni trg 25.

*) Tontina imenuje se nabiranje in razdelitev dividend ali dobička po nekem posebnem sistemu, ki ga je izumil in prvi uvedel v Franciji Italijan Lorenzo Tonti l. 1653.

Razpis natečaja.

Odbor društva za zgradbo ‚Narodnega doma' v Ljubljani razpisuje na podlagi sklepa v odborovi seji z dné 12. januvarija 1893

javen natečaj za projekt o zgradbi nove društvene hiše.

Na podlagi podrobnega programa je izdelati projekt prostorom za naslednja narodna društva: 1. ‚Narodno čitalnico', 2. ‚Matico Slovensko', 3. Telovadno društvo ‚Sokol'. 4 ‚Dramatično društvo', 5. Rezervné prostore za druga narodna društva. — Projekt se ima izdelati v skicah v merilu: 1 : 200 in ima obsezati črteže vseh nadstropij s suterenom vred. Isto merilo določeno je tudi za fasade in prereze. Fasade je izdelati vse, a prereza vsaj dva. O glavni fronti je poleg skice v gori določenem merilu izdelati še vsaj jeden del v merilu 1 : 100.

Projektantom držati se je določila. **da troški za zgradbo ne smejo presezati 150.000 gld.** Zaradi tega ima vsak konkurent svojemu delu priložiti popis zgradbe in generalni troškovnik.

Kot rók za izročitev konkurenčnih izdelkov določuje se

12. ura dopoldne dné 15. aprila 1893.

Nagrada za **prvi** najboljši projekt določena je **1200 kron,** za **drugi** pa na **800 kron** in si društvo pridržuje popolno neomejeno last dotičnega odlikovanega projekta. Glavno vodilo vsakemu projektantu bodi, da je v prvi vrsti gledati na jasno in ugodno razvrstitev določenih prostorov. Poslopje izražaj povsem dostojno in resno svoj namen in preprečiti je radi tega razno pretirano ali malenkostno okraševanje.

Društvo ‚Narodni Dom' označilo bode imena izvoljenih presojevalcev **najkasneje do 1. marca 1893.**

Dalje se določuje, da so poleg podrobnih pogojev odborovega programa za konkurenco veljavni predpisi društva „Oesterreichischer Ingenieur und Architekten Verein" z dné 27. aprila 1889.

Natančnih pojasnil je dobiti pri odborniku, I. mestnem inženêrju gosp. **Ivanu Duffè-ju v Ljubljani.**

Upravni odbor 89 1

„Društva za zgradbo ‚Narodnega Doma' v Ljubljani".

Katoliška tiskarna
priporoča raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, V.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, VIII.

Lekarna Trnkóczy-jeva, Dunaj, III.

Trnkóczyjev

grenki konjak,

okusno in najboljše sredstvo za želodec.

1 steklenica 50 kr., 12 steklenic 5 gld.

prodaja

Ubald pl. Trnkóczy,

lekarnar v Ljubljani.

Prodajalci na drobno dobé rabat.

Lekarna Trnkóczy-jeva v Gradcu.

J. N. POTOČNIK,

krajški mojster,

v Ljubljani, Kongresni trg, v uršulinskem poslopju. priporoča se osebito prečast. duhovščini v natančno izdelovanje

duhovniških sukenj, talarjev itd.

V zalogi ima najboljše in trpežno blago, kakoršno se rabi za izdelovanje najraznejših duhovniških oblek. Postrežba je uljudna, točna; cene možno nizke. 363 26—26

Vsakovrstne slamnike

najnovejših oblik iz domače in tuje slame

izdeluje, prodaja in popravlja po možno nizki ceni

Franc Cerar,

prej **J. Markuzič,**

Domžale, Kranjsko. 75 3—2

(Cenike pošlje franko. — Ustanovljeno 1863.)

Hišne telegrafe, napeljuje po najnovejši, zanesljivo delujoči metodi in najnižji ceni

telefone 72 10—4

Josip Rebek

ključavničar v Ljubljani.

in strelevode *Vsa posamična dela so vedno v zalogi.*

---

solidno blago

Janeza Dogan-a mizarski obrt

v Ljubljani, na Dunajski cesti štev. 15

(v Medjštovi hiši)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo

raznovrstnega politiranega in likanega pohištva.

Garniture, divane, madrace od 16 gld. do 40 gld., **madrace na peresih** 10 gld., **dratene madrace** 8 gld. 50 kr., **pulte za mašne knjige** itd.

Naročila se točno izvršujejo. Cenilnik z podobami zastonj in franko. 36 (30—2)

Največja izbera — Lepa oprava

Najnižje cene

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka

v Pragi

84 1

naznanja, da je **od 1. februvarija t. l. prevzel**

voditeljstvo življenjskih zavarovalnih oddelkov

pri njenem generalnem zastopu v Ljubljani dosedanji mnogoletni nje uradnik gospod

Vatroslav Holz.

Koverte s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizkej ceni.

Ivan Kregar

izdelovatelj cerkvenega orodja

v Ljubljani, Poljanska cesta 8

(poleg Alojzijevišča)

se priporoča prečastiti duhovšini, slav. cerkvenim predstojništvom in cerkvenim dobrotnikom v najnatančnejše in točno izdelovanje **vsakovrstne**

cerkvene posode

iz zlata, srebra ali druge kovine

po uzorcih ali lastnem načrtu

Izvršeno blago pošlje dobro, varno zavito poštnine prosto. 29 52-3

Svoji k svojim!

Podpisanec uljudno priporoča svoje **pristne**

čebelno-voščene sveče,

osebito pa

voščenice ali voščene svitke

lastnega izdelka, bodisi za cerkev, pogrebe ali dom, vzlasti za bližajočo se **Svečnico**. — Odličnim spoštovanjem

Valentin Plehan,

medár in svečar,

71 3—3 **na sv. Petra cesti št. 63 v Ljubljani.**

Dunajska borza.

Dné 1. februvarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	98 gld.	80 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	98 „	30 „
Zlata renta 4%, davka prosta	116 „	55 „
Papirna renta 5%, davka prosta	101 „	85 „
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1000 „	— „
Kreditne akcije, 160 gld.	323 „	— „
London, 10 funtov strl.	120 „	85
Napoleondor (20 fr.)	9 „	62 „
Cesarski cekini	5 „	68 „
Nemških mark 100	59 „	20 „

Dné 31. januvarija.

Ogerska zlata renta 4%	114 gld.	70 kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 „	20 „
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	147 „	— „
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	— „	— „
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	194 „	— „
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	97 „	50 „
Zastavna pisma „ „ „ „ 4½%	101 „	— „
Kreditne srečke, 100 gld.	194 „	— „
St. Genois srečke, 40 gld.	— „	— „

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld.	— kr.
Avstr. rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „	75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	25 „	— „
Salmove srečke, 40 gld.	68 „	— „
Windischgraezove srečke, 20 gld.	74 „	— „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	151 „	75 „
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2865 „	— „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	93	75
Papirni rubelj	„	23 „
Laških lir 100	— „	— „

List „Mercur“. Zanesljiva **informacija** o stalno obrestnih in dividendnih papirjih, važnih dogodkih na gospodarskem in finančnem polju, odločilnih pojavih na dunajski borzi. Sveti pismeni in ustni brezplačno. **Celotna naročnina s poštno pošiljatvijo vred gld. 2·60.**

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“

Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Vestni nasveti za dosego

kolikor moč visokega obrestovanja

pri najpopolnejši varnosti

naloženih glavnic.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Dr. Ivan Janežič.**

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.